

Egervölgyi Dezső műgyűjtő kiállítása jelenleg is megtekinthető az OSZK Reguly Antal Műemlékkönyvtárban. *A szeptember 21-ei megnyitón a résztvevők sokasága és a hely szűke miatt elmaradt a tárlatvezetés, csak a gyűjtemény bemutatására került sor. Ezt követően néhány nappal beszélünk meg egy találkozózt a könyvtárban a kiállítóval, hogy alaposabban szemügyre vegyük a tárgyakat. Nem voltunk egyedül: éppen egy kisebb csoport volt kíváncsi arra, milyen ereklyéket láthat a legnagyobb magyarról Zircen. Alkalmazkodtunk egymáshoz: a vendégek a kisteremben kezdték láttatni a tárlatot, mi pedig a folyosón indultunk meg, ahol a falakat plakátok takarták be, az első 1983-ból. Úgy két évszázaddal korábbra repített minket vissza az időben az első tárló, mégpedig a Napóleoni háborúk korába, Széchenyi István katonaságának időszakába. Ugyanitt kaptak helyet a lótenyésztéssel és versenyzéssel kapcsolatos emlékek. A második tárlóban található az az egyedülálló éremgyűjtemény, amelyről a kiállító már a megnyitón is beszélt: a Magyar Tudományos Akadémiát alapítók arcképei. A sorozat erre az alkalomra kölcsönkenyér Rónay Attila művésztől, így majd vissza is jár. A múzeumlátogatást csak kötelességből vállalók érdeklődésének felkeltésére is odafigyelt a gyűjtő: olyan pénzeket is elhelyezett az üveg mögött, amelyekkel néhány évvel ezelőtt még fizettünk a boltban. A tematikus felosztást nem rúgja föl a papírótezes elhelyezése az akadémiával kapcsolatos tárgyak között, hiszen ennek egyik felén az MTA képe látható. Külön tárlót kapott a gróf három alapműve, a Hitel, a Világ és a Stádium. A középsőn kívül nemcsak teljes életnagyságban, hanem egy nagyobb gyűfásdoboz-méretben is láthatóak a munkák, és szó van itt az ezzel kapcsolatos további kiadványokról.*

A folyosó vége felé haladva az építő Széchenyit ismerhetjük meg. A leghíresebb alkotása, a Lánchíd mellett az ablakvilágosság ellenére Alagútban találjuk magunkat. A másik főszereplője ennek a tárlónak Adam Clark, a híd és az alagút építómérnöke.

Képeslapok, bélyegek és a két háború közötti ötpengős látványával megyünk a „magyar tengerre”, gőzhajóval. A Balatonra a Dunán keresztül érkezünk meg, hiszen *itt kezdődött a magyar gőzhajózás, az első gőzhajó pedig a Karolina volt* – mondja Egervölgyi Dezső. Pillanatok alatt kikötünk Óbudán, ahol a gőzösök készültek. Három érem illusztrálja a fővárosi hajógyárat, amelyről mostanában már inkább egy zenei fesztivál kapcsán hallhatunk. *Más vizekre evezünk: az Al-Duna és a Tisza szabályozásának történetét ismerhetjük meg különböző kiadványokon, egy térképmetszetről az eredeti állapot köszön vissza. Utunk keresztezi egymást a turistacsoportéval. A kisteremben, jobbról a sarokban folytatódnak a fejlesztések, mi pedig hajóról vonatra szállunk át: egy nagy térképet láthatunk az országról, jelölve a vasúti fővonalakkal a legnagyobb magyar terve szerint. Egervölgyi Dezső elmondja: Széchenyi, amikor meghallotta, hogy az osztrákok ki akarják hagyni Magyarországot a vasútfejlesztésből, megírta A közlekedésügyről című munkáját, s betérjesztette az országgyűlés elé. Nemcsak a sugarasság jellemző a hálózatra, s nem Pest-központú – teszi hozzá a gyűjtő.* A közlekedéspolitikus Széchenyiről külön is megemlékezett a Zirci Országzászló Alapítvány egy emlékfával, amelyet két évvel ezelőtt ültettek a zirci vasútállomáson.

Malomipar, Evezős Egylet, Nemzeti Kaszinó, selyemhernyó-tenyésztés a további témák, utóbbival kapcsolatban azt mondja a tárlatvezető: úgy tartják számon, mint Széchenyi kisebb jelentőségű munkáját, pedig csak kisebb volumenben lehet áttekinteni.

A gazdálkodó magyar után megérkezünk a döblingi magyarhoz, az utolsó, tematika szerint rendszerezett tárlóhoz. Itt kapott helyet a híres „sárga könyv” és az Arany János-vers – első megjelenéssel –, amelynek utolsó sorait idézte Egervölgyi Dezső a szoborkoszorúzásnál. A döblingi Széchenyit egy érmén láthatjuk viszont. A régi emlékek között egy színes kép az alapítvány áprilisi koszorúzását örökítette meg a legnagyobb magyar halálának helyszínén. A kisteremben több szoboralkotás és a Reguly Antal Műemlékkönyvtár által őrzött első kiadású Széchenyi-munka is megtalálható érmekkel díszítve, amelyek – mint az a megnyitón is elhangzott – nem illusztrációul szolgálnak, hanem művészi alkotások. A gyűjteménynek vannak zirci vonatkozásai is. Ha a folyosóról nem kanyarodunk el semerre, Piller Csaba helyi

szobrászművész Széchenyi Istvánról készített gipsz mellszobrába ütközünk bele. A szinte megszámlálhatatlan érem közül az egyik azé a Szűcs Lászlóé, aki a Szent Imre szobrot restaurálta, de megtalálható az éremgyűjteményben Reguly Antal is, abból az apropóból, hogy a gróf az akadémián keresztül támogatta a kutató munkáját.

Piller Csaba zirci szobrászművész gipsz mellszobra a legnagyobb magyarról. A kisteremben éremek társaságában több első kiadású Széchenyi-munkát is kiállítottak

Több mint 30 éves gyűjtemény

Egervölgyi Dezső kezdetben az 1848-49-es forradalom és szabadságharcra vonatkozó emlékeket gyűjtött, majd amikor hozzájutott egy Széchenyi-éremhez, úgy döntött, szűkíti a kört. A legnagyobb magyarral már 14 éves korában kapcsolatba került, amikor elolvasta Önismeret című munkáját. Ez nagy hatást gyakorolt rá, de a gyűjtőmunka csak jóval később kezdődött. Mindkét emlék helyet kapott a tárlatban: a könyv a kisteremben látható, a Szántó Gergely készítette érem pedig a folyosó egyik tárlójában bújik meg. Az érem gyűjtése gyerekkorban kezdődött, de az első ezüstveretes tallérokat kénytelen volt eladni. A Széchenyi-gyűjtemény mára odáig fejlődött, hogy új művészi alkotásokon kívül nem bővíthető. A gyűjtő különösen büszke a sok tárgyi emlék közül az 1991-ben készített pénztervekre, amelyeknek mind a négy eleme megtalálható december 31-ig a könyvtárban. De szíve egyik csücske a kisterem sarkában látható bécsi porcelánszobor is. Pápa, Vác, Órbottyán és Veszprém után Zirc az ötödik kiállítóhely. A hatodiknak külön helye van a gyűjtő pályafutásában: 2005-ben a nagycenki Széchenyi Emlékmúzeumban állíthatta ki tárgyait. Nem könnyű tárolnia a gyűjteményt a lakásában, a legtöbb helyet a könyvek foglalják el. Házi könyvtára van a gróffal kapcsolatos szakirodalomból. Tagja az éremgyűjtők országos körének, a Magyar Numizmatikai Társaságnak.

kg